

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0370/2002

6 november 2002

VERSLAG

over de regels inzake bedrijfseconomisch toezicht in de Europese Unie
(2002/2061(INI))

Economische en Monetaire Commissie

Rapporteur: Ieke van den Burg

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
Nationale controlestructuren en effectiviteit van het uitgeoefende toezicht.....	7
Toezicht op bank- en verzekeringswezen met aandacht voor de bestaande problematiek	8
Hoe het toezicht op het effectenbedrijf en de financiële markten consumentvriendelijker kan worden gemaakt.....	10
Internationale samenwerking tussen bedrijfseconomische regelgevers en toezichthouders: enkele praktische maatregelen.....	10
Naar een actievere rol voor de Europese Commissie en een grotere parlementaire controle bij de reglementering van en het toezicht op bankwezen en financiële sector.	12
Versterking van structurele samenwerking en coördinatie op Europees niveau.....	13
Naar een geïntegreerd Europees controlesysteem voor de toekomst.....	14
Addendum bij het EFC-rapport.....	14
TOELICHTING	17

PROCEDUREVERLOOP

Op 16 mei 2002 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat de Economische en Monetaire Commissie toestemming was verleend tot opstelling van een initiatiefverslag, overeenkomstig artikel 163 van het Reglement, over de regels inzake bedrijfseconomisch toezicht in de Europese Unie.

De Economische en Monetaire Commissie benoemde reeds op haar vergadering van 15 april 2002 Ieke van den Burg tot rapporteur.

De commissie behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 20 juni, 10 juli, 12 september, 1 oktober en 5 november 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechte zij met 22 stemmen voor en 9 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Christa Randzio-Plath (voorzitter), Philippe A.R. Herzog en John Purvis (ondervoorzitters), Ieke van den Burg (rapporteur) (verving David W. Martin); Generoso Andria, Luis Berenguer Fuster (verving een nog nader aan te duiden vast lid), Pervenche Berès, Hans Blokland, Hans Udo Bullmann, Harald Ettl (verving Bernhard Rapkay), Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Robert Goebbels, Lisbeth Grönfeldt Bergman, Mary Honeyball, Christopher Huhne, Othmar Karas, Giorgos Katiforis, Piia-Noora Kauppi, Christoph Werner Konrad, Werner Langen (verving Ingo Friedrich), Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Peter Michael Mombaur (verving Renato Brunetta), Fernando Pérez Royo, Alexander Radwan, Mónica Ridruejo, Olle Schmidt, Peter William Skinner, Charles Tannock (verving Jonathan Evans), Helena Torres Marques, Bruno Trentin en Theresa Villiers.

Het verslag werd ingediend op 6 november 2002.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de regels inzake bedrijfseconomisch toezicht in de Europese Unie (2002/2061(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de bijdragen van de deskundigen voor de op 10 juli 2002 door de Economische en Monetaire Commissie van het Europees Parlement gehouden hoorzitting,
 - gezien het eindrapport van het Comité van wijzen over de regulering van de Europese effectenmarkten,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 5 februari 2002 over de tenuitvoerlegging van de financiële-dienstenwetgeving¹,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 maart 2002 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het aanvullend toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat²,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 maart 2002 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende handel met voorkennis en marktmanipulatie (marktmisbruik)³,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 maart 2002 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten⁴,
 - gelet op artikel 163 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Economische en Monetaire Commissie (A5-0370/2002),
- A. overwegende dat de volatiliteit op de financiële markten een ongekend niveau heeft bereikt en dat dit onmiskenbaar een bedreiging vormt voor alle deelnemers aan de financiële markten,
- B. overwegende dat de opeenvolging van financiële schandalen in de Verenigde Staten laat zien dat het bestaande Amerikaanse reguleringssysteem niet in staat is een uitbarsting van financiële crises te voorkomen,
- C. overwegende dat er hoegenaamd geen aanwijzingen zijn dat Europa voor dergelijke dramatische crises gevrijwaard zou blijven, te meer omdat Europa zich in een overgangsfase bevindt, waarin gefragmenteerde nationale markten zich tot één financiële

¹ P5 TA(2002)0035.

² P5 TA(2002)0112.

³ P5 TA(2002)0113.

⁴ P5 TA(2002)0114.

markt aaneen moeten smeden,

- D. overwegende dat de rol van de financiële markten bij de financiering van de economie fors is uitgebreid ten koste van traditionele vormen van bankfinanciering; overwegende dat de huishoudelijke welvaart in toenemende mate wordt bepaald door de ontwikkeling van de financiële markten, en dat steeds meer werknemers en zelfstandigen op de financiële markten vertrouwen om zich te verzekeren van een behoorlijk ouderdomspensioen,
 - E. overwegende dat de financiële markten in de EU nog steeds gefragmenteerd zijn,
 - F. overwegende dat ieder EU-land zijn eigen financiële regelgevings- en controlestructuren heeft vastgesteld, op basis van zijn eigen marktstructuren, geschiedenis en cultuur,
 - G. overwegende dat het Comité van wijzen onder voorzitterschap van de heer Lamfalussy in 2001 een nieuw plan heeft voorgesteld om de huidige impasse bij de totstandbrenging van een geharmoniseerde financiële markt te doorbreken en de dialoog tussen toezichthoudende instanties op Europees niveau te institutionaliseren,
 - H. overwegende dat de informele Ecofin-Raad van Oviedo het Economisch en Financieel Comité (EFC) heeft verzocht na te gaan op welke manieren het bedrijfseconomisch toezicht in Europa kan worden verbeterd,
 - I. overwegende dat de instanties voor bedrijfseconomisch toezicht zich in een snel veranderende wereld geconfronteerd zien met de enorme verantwoordelijkheid om zowel de stabiliteit van individuele financiële instellingen als de integriteit van het gehele financiële systeem te vrijwaren,
 - J. overwegende dat het Economisch en Financieel Comité het in het verslag-Brouwer betreuenswaardig heeft genoemd dat de coördinatie tussen instanties voor bedrijfseconomisch toezicht nog steeds ontoereikend is, vooral waar het de uitwerking betreft van procedures om financiële crises te boven te komen,
1. merkt op dat de lakse en zelfgenoegzame praktijken bij een aantal bedrijven met name in de Verenigde Staten het vertrouwen van de investeerder danig hebben geschaad, waarmee is aangetoond dat overheidsregulering en -toezicht op de financiële markten een onontbeerlijke voorwaarde vormt voor financiële stabiliteit, die uiteindelijk alle marktdeelnemers ten goede komt; wijst er echter op dat het van belang is ervoor te zorgen dat regulering proportioneel, doeltreffend, risicogerelateerd en gericht plaatsvindt;
 2. merkt tevens op dat Europa moet inspelen op de energieke correctieve maatregelen die recentelijk in de Verenigde Staten zijn getroffen in de nasleep van het Enron- en het Worldcom-schandaal, door zijn eigen financiële regelgevings- en controlestructuren te versterken; dringt er bij de instellingen van de EU echter ook op aan ervoor te zorgen dat hun reactie op het Enron/Worldcom-schandaal gematigd, proportioneel en risicogerelateerd is en zich richt op de feitelijke problemen en risico's die door het schandaal aan het licht zijn gebracht; uit zijn voldoening over de snelle reactie van de zijde van de Amerikaanse regelgevingsinstanties, maar zou de voorkeur hebben gegeven aan wederzijdse overleggrondes op besluitvormingsniveau tussen de Europese en Amerikaanse autoriteiten alvorens nieuwe wetten op dit gebied van kracht worden; dringt

voorts aan op intensivering van de dialoog;

Nationale controlestructuren en effectiviteit van het uitgeoefende toezicht

3. merkt op dat iedere te controleren sector (bankwezen, verzekeringen en pensioenfondsen, effectenbedrijf, financiële conglomeraten) het hoofd moet bieden aan uitdagingen in verband met grensoverschrijdende en intersectorale activiteiten;
4. constateert dat op nationaal niveau alleen radicale organisatorische hervormingen kunnen worden doorgevoerd indien duidelijk kan worden aangetoond dat de nieuwe structuur beter tegen haar taken is opgewassen, aangezien iedere diepgaande hervorming het risico in zich bergt dat het bestaande systeem erdoor wordt verstoord en dat waardevolle informatie verloren gaat; pleit derhalve voor meer gefaseerde hervormingen;
5. is van mening dat het toezicht op verzekeringen en pensioenfondsen zou moeten worden samengevoegd, zonder dat dit ten koste gaat van hun specifieke kenmerken; is van oordeel dat de samenwerking tussen de bestaande instanties voor toezicht op verzekeringen en banken moet worden versterkt, vooral waar het de controle op financiële conglomeraten betreft;
6. uit in dit verband zijn voldoening over de richtlijn inzake financiële conglomeraten, in het kader waarvan een instantie moet worden aangewezen voor de coördinatie van de bij de groepsgewijze controle betrokken individuele toezichthouders; erkent dat sluiting van memoranda van overeenstemming tussen toezichthouders de aangewezen manier is voor de omgang met financiële conglomeraten die actief zijn in een beperkt aantal landen, maar vreest dat de aan deze vorm van samenwerking klevende beperkingen aan het licht zullen komen wanneer wij in de toekomst worden geconfronteerd met conglomeraten die in heel Europa opereren;
7. is van mening dat, op nationaal niveau, het bestaande systeem met één enkele geïntegreerde instantie en het opheffen van de traditionele onderverdeling tussen controle op het bankwezen, het verzekeringswezen en het effectenbedrijf uit organisatorisch oogpunt aantrekkelijke kanten heeft en kan voorkomen dat een en ander resulteert in intersectorale arbitrage bij regelgeving en toezicht;
8. merkt tevens op dat een onafhankelijk van de bedrijfseconomische toezichthouders opererende toezichthouder voor het zakenverkeer een aanvaardbaar alternatief is (naar het voorbeeld van de in Australië ontwikkelde "twin peaks"-formule), waarbij de toezichthouder voor het effectenbedrijf zich vooral zou moeten toeleggen op de bescherming van kleine investeerders, terwijl de bedrijfseconomische toezichthouders zich wellicht prioritair zouden moeten interesseren voor het behoud van de rentabiliteit en de soliditeit van financiële instellingen;
9. kiest voor een onbevooroordeelde opstelling waar het de optimalisering van nationale structuren betreft; is van mening dat het vermogen van nationale bank- en verzekeringssystemen om de zeer volatiele situatie in de komende jaren (al dan niet) te doorstaan waardevolle aanwijzingen kan geven omtrent de relatieve effectiviteit van nationale controlesystemen;
10. komt tot de conclusie dat de nationale toezichthouders zich steeds meer zullen

concentreren op handhaving van regels, dat de kwaliteit van het interne management er meer toe doet dan de uiterlijke schijn en de structuur van nationale controlesystemen, en dat de nationale toezichthouders hoe dan ook de hoeksteen zullen vormen van het nieuwe systeem van comités van niveau 3 die op stapel staan voor het bank- en verzekeringswezen en voor conglomeraten;

11. onderstreept dat de noodzaak van adequate financiële middelen voor de nationale toezichthouders er momenteel meer toe doet dan de opzet van nationale financieringsstructuren; onderstreept dat het financieringsaspect moet worden beschouwd als een strategische prioriteit, waardoor toezichthouders in staat zouden worden gesteld hun taken naar behoren uit te voeren; merkt op dat voor de invoering van één financiële markt deskundige regelgevings- en toezichthoudingsinstanties in alle EU-lidstaten nodig zijn, ten einde evenwichtige onderlinge verhoudingen te kunnen garanderen en om arbitrage bij regelgeving en toezicht te voorkomen;
12. wenst dat de Commissie de Raad en het Parlement een verslag voorlegt over de lering die moet worden getrokken uit de huidige crisis met betrekking tot regulering van en toezicht en controle op het bankwezen in Europa, en dat zij daartoe een openbare en transparante raadpleging van de Europese bankorganisaties, het ESCB, de nationale organisaties voor het banktoezicht alsmede de vakbonds- en consumentenorganisaties organiseert;

Toezicht op bank- en verzekeringswezen met aandacht voor de bestaande problematiek

13. roept de nationale toezichthouders op te streven naar "directe supervisie" op financiële instellingen en te weerstaan aan de verleiding om zich constant te bemoeien met lopende zaken, hetgeen ten koste zou gaan van de innovatie en meer ethische risico's zou teweegbrengen voor het hoger management van instellingen die aan toezicht worden onderworpen;
14. vestigt meer in het bijzonder de aandacht op de mate waarin verzekeringsmaatschappijen recentelijk zijn geconfronteerd met een aantal negatieve factoren, zoals het instorten van de aandelenkoersen, het feit dat het vaker voorkomt dat bedrijfsobligaties niet worden afgelost en de niet aflatende serie rampen die de wereld overspoelt; dringt aan op de ontwikkeling van een gewijzigd systeem voor toezicht en solvabiliteitscontrole dat meer is afgestemd op het werkelijke risicoprofiel van een verzekeraar, en waarmee tevens verzekeraars kunnen worden aangemoedigd om interne modellen voor het houden van toezicht op de eigen risico's te ontwikkelen;
15. is van mening dat regelingen waarbij toezichthouders de mogelijkheid krijgen om zich aan een constant wisselende omgeving aan te passen wellicht beter functioneren, terwijl passieve handhaving van gedetailleerde regels wellicht het risico in zich bergt dat zij worden ontdoken door gewiekste marktdeelnemers; merkt evenwel op dat wijzigingen in de interpretatie van regels op Europees niveau goed moeten worden gecoördineerd om te voorkomen dat de evenwichtige verhoudingen tussen marktdeelnemers erdoor worden verstoord;
16. is van mening dat periodieke procedurele controles - hoe gedetailleerd ook - wellicht niet voldoende zijn om te oordelen over de soliditeit van een bepaalde financiële instelling; merkt op dat dergelijke kwantitatieve controles kunnen worden aangevuld met door vakbekwaam en ervaren personeel ter plaatse uit te voeren inspecties, vooral wanneer

kredietinstellingen hun eigen interne beoordelingssystemen voor de berekening van hun kapitaalruimte ontwikkelen in het kader van het ontwerp voor de tweede conventie van Bazel;

17. is in dat verband van mening dat het ter plaatse installeren van voltijds opererende teams van onafhankelijke interne controleurs bij de grootste Europese banken en verzekeringsmaatschappijen en financiële conglomeraten ertoe zou kunnen leiden dat een beter inzicht wordt verkregen in de activiteiten van de gecontroleerde instelling, de reactiesnelheid groter wordt, het wederzijds begrip wordt verbeterd en het in een vroeg stadium opsporen van organisatorische tekortkomingen wordt vergemakkelijkt;
18. is van mening dat het zich meer openstellen voor de aandeelhouders door financiële instellingen een extra verdedigingslinie kan vormen tegen excessieve blootstelling aan risico en dat het gevaar voor financiële instabiliteit daardoor afneemt; uit in dat verband zijn voldoening over het feit dat deze conceptie ook is overgenomen in het ontwerp voor de tweede conventie van Bazel (derde pijler); merkt tevens op dat de invoering van betere regels inzake ondernemingsbestuur met een voorkeur voor onafhankelijke en bekwame bestuursleden kan bijdragen tot de stabiliteit van financiële instellingen; is van mening dat informatie van toezichthouders over de nationale tenuitvoerlegging van richtlijnen wenselijk is, omdat daarmee een transparant toezicht op de concurrentievoorwaarden mogelijk wordt gemaakt en de financiële stabiliteit zou worden vergroot;
19. merkt op dat het hanteren van compensatieregelingen voor leidinggevende functionarissen van financiële instellingen kan hebben bijgedragen tot meer risicogedrag en winstbejag op korte termijn; wijst erop dat de euforie en roekeloosheid die de financiële markten tot voor kort kenmerkten ongetwijfeld zijn gestimuleerd door de buitensporige bonus- en optieregelingen, vooral bij investeringsbanken; is van mening dat dit gegeven bij het streven naar financiële stabiliteit als zodanig een factor vormt die in de gaten moet worden gehouden; dringt aan op invoering van meer stabiliteitsgerichte systemen; roept de Commissie en de nationale toezichthouders op met richtsnoeren te komen voor de toekenning van dergelijke compensatieregelingen in de financiële sector;
20. constateert dat hedgefondsen een explosieve ontwikkeling doormaken; verzoekt de Commissie en de nationale toezichthouders, in nauwe samenwerking met de Amerikaanse autoriteiten, een inventaris op te maken van dit soort ongereguleerde fondsen; dringt erop aan dat opnieuw wordt nagedacht over de invloed die zij uitoefenen op de stabiliteit van het systeem, in het licht van de LTCM-affaire en de recente beroering op de financiële markten; is bereid zich te beraden over reguleringsvoorstellen tot vaststelling van minimale voorschriften m.b.t. het bedrijfseconomisch toezicht op hedgefondsen, en met name van specifieke regels voor kredietspeculatie en het shorten van aandelen;
21. stelt vast dat de huidige crisis een duidelijk licht werpt op de belangrijke rol die boekhoudkundige praktijken en normen spelen bij de volatiliteit van de financiële markten; is van mening dat een aantal boekhoudkundige IAS-normen die door de EU moeten worden aangenomen, deze tekortkomingen in stand houden of zelfs vergroten en dreigen te leiden tot een grotere instabiliteit van de banken; vooral in norm IAS 39 wordt het "fair value"-beginsel, d.w.z. ad hoc marktwaardering, te rigoureuus toegepast, zelfs wanneer er geen markt is en wanneer de financiële instrumenten tot aan het einde van de looptijd worden aangehouden; dringt derhalve aan op een diepgaande, transparante

herevaluatie van deze problematiek;

Hoe het toezicht op het effectenbedrijf en de financiële markten consumentvriendelijker kan worden gemaakt

22. stelt vast dat niet alle nationale controleurs voldoende middelen ter beschikking stellen voor handhavingstaken; betreurt dat het Comité van Europese effectenregelgevers (CESR) een jaar na de terroristische aanslagen van 11 september nog steeds niet met een vervolgrapport is gekomen op het voorlopige verslag dat het in oktober 2001 aan de Ecofin-Raad heeft uitgebracht met betrekking tot mogelijke handel met voorkennis in relatie tot de aanslagen;
23. betreurt het gebrek aan knowhow omtrent financiële markt vraagstukken bij het justitieel apparaat; dringt er bij de nationale financiële toezichthouders op aan nauwere contacten te onderhouden met de justitiële instanties teneinde hen beter bewust te maken van de nieuwste vorderingen op het gebied van financiële markttechnieken; betreurt de langdurige procedurele vertragingen waarmee gebruikers van financiële diensten worden geconfronteerd, met name bij de behandeling van grensoverschrijdende zaken; roept de lidstaten op gespecialiseerde teams van rechters en openbare aanklagers op te richten die zich toeleggen op het tijdig en effectief oplossen van financiële probleemgevallen; verwelkomt alle mogelijke initiatieven om het treffen van regelingen buiten de rechtbank om te vergemakkelijken door middel van alternatieve geschilregelingssystemen, zoals het door de Commissie opgezette "Fin-Net"-netwerk;
24. is van oordeel dat raadpleging van alle betrokken partijen van wezenlijk belang is voor de ontwikkeling van een reguliere en adequate wetgeving en dringt er bij de Commissie op aan samen met het Europees Parlement een formele dialoog op gang te brengen met vertegenwoordigers van organisaties die zowel de financiële als de consumentensector vertegenwoordigen - inclusief organisaties van kleine aandeelhouders - en met de sociale partners;
25. roept de nationale instanties voor toezicht op het effectenbedrijf op ten behoeve van de bevolking "financiële alfabetiseringsprogramma's" op te zetten om het publiek beter bewust te maken van zwendel- of afzetpraktijken met financiële producten, en daarvoor specifieke programma's te ontwikkelen die zich richten op kwetsbare bevolkingsgroepen;

Internationale samenwerking tussen bedrijfseconomische regelgevers en toezichthouders: enkele praktische maatregelen

26. betreurt dat de strijd tegen diverse vormen van witteboordencriminaliteit - witwassen van geld, belastingontduiking, marktmisbruiken, financiering van terroristische groeperingen - gedurende lange tijd onbedoeld is belemmerd door de onwil van nationale - ook Amerikaanse - autoriteiten om met elkaar samen te werken; wijst erop dat de formele naleving van internationale normen - bijvoorbeeld de 40 aanbevelingen van de Financiële Actiegroep Witwassen van Geld (FATF) - niet voldoende is; onderstreept dat effectieve implementatiestatistieken als het voornaamste criterium moeten fungeren om te bepalen of een land al dan niet op een zwarte lijst moet komen te staan; uit zijn voldoening over het feit dat er na 11 september sprake is van een nieuwe vastberadenheid om deze kwesties in multilateraal verband aan te pakken;

27. onderstreept dat wederzijds vertrouwen de voornaamste voorwaarde is voor effectieve samenwerking tussen toezichthouders; tekent wat dat betreft opnieuw krachtig verzet aan tegen de mogelijkheid voor aan toezicht onderworpen instellingen om de toezichthouder te kiezen die hen het beste uitkomt, aangezien dit ertoe zou leiden dat regelgeving en toezicht in snel tempo worden gereduceerd tot het laagst mogelijke niveau, waarbij met elkaar concurrerende toezichthouders vanzelfsprekend zouden trachten informatie voor elkaar verborgen te houden, terwijl juist naar het tegendeel moet worden gestreefd;
28. roept de nationale toezichthouders op een Europees opleidingscentrum voor toezichthouders op te richten om hun ervaringen uit te wisselen, hun vaardigheden te verruimen en het op elkaar afstemmen van controleprocedures te vergemakkelijken;
29. verzoekt de nationale toezichthouders een actief beleid voor onderlinge uitwisseling van personeel te ontwikkelen; pleit ervoor dat dit detacheringsbeleid ook wordt uitgebreid tot de Verenigde Staten en tot alle andere landen waar belangrijke financiële markten gevestigd zijn;
30. roept de nationale toezichthouders op, op permanente of tijdelijke basis personeel uit andere lidstaten aan te werven om grensoverschrijdende contacten te vergemakkelijken en wederzijds begrip van specifieke nationale kenmerken te bevorderen; stelt voor, tegen het einde van dit decennium voor het niet-secretariaatspersoneel wat dit betreft uit te gaan van een streefcijfer van 5%;
31. verzoekt de nationale toezichthouders een gemeenschappelijke databank op te zetten waarbinnen de voornaamste bedrijfseconomische gegevens voor Europese financiële instellingen zouden worden samengebracht en die toegankelijk zou zijn voor alle erkende Europese toezichthouders en ook beschikbaar zou zijn voor het grote publiek; uit zijn voldoening over het werk dat reeds is verricht door de binnen het Comité voor banktoezicht opgerichte werkgroep voor kredietregistratie en dringt aan op de instelling van een op brede schaal toegankelijk pan-Europees register waar de nationale kredietregisters op zijn aangesloten;
32. pleit ervoor dat meer belang wordt gehecht aan instrumenten voor macro-economisch toezicht en dringt erop aan dat er nauwere onderlinge relaties worden gelegd tussen macro- en micro-economische controlesystemen; pleit bij de nationale toezichthouders voor bundeling van middelen om per land/sector een controleteam te kunnen oprichten dat - waar nodig - waarschuwingen aan het bankwezen en de verzekeringssector kan doen uitgaan tegen excessieve blootstelling aan landen/sectoren waarvan is vastgesteld dat zij kwetsbaar zijn;
33. roept de nationale toezichthouders op hun financiële en personele middelen te bundelen met het oog op de instelling van "vooruitgeschoven posten" in de voornaamste economieën buiten de EU en in de opkomende markten, teneinde uit de eerste hand informatie te kunnen verkrijgen omtrent de activiteiten van dochtermaatschappijen van Europese banken en verzekeringsmaatschappijen in het buitenland en om actuele informatie te kunnen verschaffen aan de gemeenschappelijke instantie die verantwoordelijk is voor de in het kader van het macro-economisch toezicht te verrichten analyses;
34. is van mening dat de situatie van de financiële sector in veel kandidaat-lidstaten nog

steeds wankel is en dat hun financiële markten nog in de kinderschoenen staan; verzoekt de Commissie, de Europese Investeringsbank en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling meer te doen voor de bevordering van solide gedragsregels in het bankwezen; spreekt de wens uit dat ten behoeve van het personeel van regelgevende en toezichthoudende instanties in de kandidaat-lidstaten adequate, gecoördineerde opleidingsvoorzieningen worden gecreëerd;

35. verzoekt de Commissie en de respectieve Europese controlecomités, samen met het Federal Research System en de Securities and Exchange Commission van de Verenigde Staten jaarlijks een transatlantisch financieel forum te organiseren waar de bestaande financiële problemen in het openbaar kunnen worden besproken; dringt aan op een intensievere dialoog om een oplossing te vinden voor alle geschilpunten die zich daarbij kunnen voordoen;

Naar een actievere rol voor de Europese Commissie en een grotere parlementaire controle bij de reglementering van en het toezicht op bankwezen en financiële sector

36. verzoekt de Commissie opnieuw een leidende rol te vervullen bij de formulering van wetgeving met betrekking tot het effectenbedrijf; dringt erop aan dat over fundamentele bepalingen een besluit wordt genomen op niveau 1; spreekt de hoop uit dat het toenemende gebruik van de comitologieprocedure in het kader van het Lamfalussy-comité geen indirecte manier is om zich aan haar verantwoordelijkheden te onttrekken door haar wetgevingstaken "uit te besteden" aan comités van niveau 3; dringt er bij de Commissie op aan haar knowhow uit te breiden door meer middelen uit te trekken voor de financiële dienstensector; spreekt de hoop uit dat de geplande uitbreiding van het Lamfalussy-kader zal leiden tot een coherente tenuitvoerlegging en handhaving van de EU-wetgeving met betrekking tot het bedrijfseconomisch toezicht;
37. spreekt de wens uit dat de Commissie een stelselmatige evaluatie opmaakt van het reguleringseffect van de door haar opgestelde wetgeving, waarin ook een volledige kosten-batenanalyse zou moeten worden opgenomen, zonder welke geen wetgeving zou moeten worden voorgesteld; dringt er bij het Europees Parlement op aan een soortgelijke kosten-effectanalyse uit te voeren met betrekking tot eventuele door hem aangenomen amendementen; merkt op dat in systematisch overleg met de marktdeelnemers waardevolle inzichten kunnen worden verkregen in de voorbereidende stadia van het wetgevingsproces, hoewel het gevoerde overleg niet mag resulteren in een situatie waarbij de toezichthouder de gevangene wordt van de te controleren instanties;
38. verzoekt de Commissie het functioneren van de nationale toezichthouders te onderzoeken; dringt erop aan dat jaarlijks een publiek scorebord wordt opgesteld waarop de door de toezichthouders geleverde prestaties in gestandaardiseerde vorm worden aangegeven;
39. verzoekt de Commissie te beoordelen in hoeverre grensoverschrijdende consolidatie op de financiële markten door nationale autoriteiten wordt beperkt of bevorderd; verzoekt de Commissie jaarlijks een scorebord op te stellen waarin per lidstaat het aantal binnenlandse/grensoverschrijdende fusies en binnenlandse/inkomende investeringen in nieuwe activiteiten op de financiële markten wordt vermeld; verzoekt de Commissie tevens de wisselwerking tussen het gevoerde concurrentiebeleid en de gehanteerde bedrijfseconomische controlesystemen in detail te onderzoeken; wenst dat de op nationaal niveau bestaande financiële grenzen worden opengesteld ten einde voor de consumenten

billijke concurrentievoorwaarden te creëren; verzoekt de Commissie strenger op te treden tegen nationale kartels in de financiële sector; verzoekt de Commissie tevens na te gaan wat de gevolgen op concurrentiegebied zijn van het feit dat er in de sector accountancy en kredietwaardigheidsrating slechts enkele actoren bestaan;

40. verzoekt de Commissie en de nationale toezichthouders door middel van adequate regelgeving op te treden door tenuitvoerlegging van de aanbeveling van de Commissie van 16 mei 2002 [Statutory Auditors' Independence in the EU: A Set of Fundamental Principles (COM) 2002 (590)] ter voorkoming van belangenconflicten; is van mening dat accountancy- en ratingbedrijven niet op zoek mogen gaan naar alternatieve bronnen van inkomen waardoor aperte belangenconflicten kunnen ontstaan;

Versterking van structurele samenwerking en coördinatie op Europees niveau

41. onderschrijft dat de nadruk moet komen te liggen op convergentie, niet alleen bij de regelgeving maar ook bij implementatie en toezicht; uit zijn voldoening over de institutionalisering van een regelmatige dialoog tussen toezichthouders op Europees niveau via de instelling van het Europees Comité van effectenregelgevers (CESR), waartoe onlangs in het kader van het toezicht op het effectenbedrijf is besloten; beveelt deze benadering ook aan voor het bank- en verzekeringswezen en voor de sector pensioenfondsen;
42. is van mening dat de wisselwerking tussen regelgeving en toezicht hierin een belangrijke rol vervult, en pleit ervoor dat de in het bank- en verzekeringswezen en bij de pensioenfondsen bestaande structuren worden gebruikt om verwarring en een proliferatie van met elkaar concurrerende comités te voorkomen;
43. steunt de Commissie in haar rol van onafhankelijke en onpartijdige machtsfactor; wijst erop dat de Commissie als voorzitter moet fungeren van raadgevende comités ten einde aan haar Verdragsverplichtingen te voldoen; zou het als de normale gang van zaken beschouwen indien de Commissie ook het beheer zou voeren over het secretariaat van de comités van niveau 2;
44. zou de instelling steunen van een in EU-verband op te zetten forum van financiële autoriteiten op het hoogste niveau, met deelneming van het ESCB en de ECB, dat stroomopwaarts een analyserende en waarschuwende rol zou moeten vervullen ten einde in te spelen op veranderingen in risico's en structureel zwakke punten en dat verbindingen zou kunnen leggen tussen het toezicht op het bankwezen, het verzekeringswezen en het effectenbedrijf, met name met betrekking tot het macro-economisch toezicht;
45. dringt er bij de Commissie op aan op grond van de ervaringen in de VS een verslag op te stellen over de vraag welke effecten het voor de stabiliteit en integriteit van de sector financiële dienstverlening heeft dat er noch tussen de accountancybedrijven die grote EU-ondernemingen controleren, noch tussen de ratingbedrijven voldoende concurrentie bestaat;

Naar een geïntegreerd Europees controlesysteem voor de toekomst

46. is van mening dat in de huidige fase versterkte samenwerking en coördinatie tussen nationale toezichthouders passend en noodzakelijk zijn; merkt op dat er op dit moment

sprake is van een trend die uiteindelijk zal uitmonden in de oprichting van een of meerdere geïntegreerde Europese toezichthouders, terwijl moet worden gegarandeerd dat het toezicht op kleine, binnenlands opererende financiële instellingen ook in de toekomst op nationaal niveau wordt uitgeoefend teneinde de proximateit tussen toezichthouders en gecontroleerde entiteiten te kunnen handhaven;

47. is van mening dat in dit stadium nog slechts kan worden gespeculeerd over de optimale toekomstige structuur van een financieel controlestelsel in de EU, gezien de nog grotendeels onvoorspelbare ontwikkelingen in de financiële sector en het feit dat geen van de mogelijke toekomstige systemen (nationale geïntegreerde toezichthouders, nationale toezichthouders per sector, één enkele Europese instantie, Europese toezichthouders per sector, ESCB) momenteel duidelijke voordelen biedt boven de andere;
48. dringt er bij de ministers van Financiën met klem op aan geen overhaaste beslissing te nemen en met alle relevante actoren een brede publieke discussie over een geïntegreerd Europees toezichthoudingssysteem op gang te brengen teneinde zich te beraden over de haalbaarheid van een Europees systeem voor controle op grote, internationaal en intersectoraal actieve financiële instellingen;
49. dringt aan op een herziening van het Verdrag die het mogelijk zou maken om - indien daartoe in de toekomst zou worden besloten - te voorzien in een rechtsgrondslag voor bedrijfseconomisch toezicht op grote pan-Europese financiële entiteiten op Europees niveau, hetzij door een wijziging in artikel 105, lid 6 van het EG-Verdrag teneinde de ECB in staat te stellen als rechtstreekse toezichthouder te fungeren of door opnemng van een nieuw hoofdstuk in het Verdrag dat de mogelijkheid zou bieden tot oprichting van een Europese toezichthoudende instantie voor financiële dienstverlening of Europese sectorale instanties voor het bankwezen, verzekeringen/pensioenfondsen en/of financiële concerns;
50. merkt op dat de Europese Centrale Bank momenteel niet over de nodige teams noch over het mandaat beschikt om rechtstreeks toezicht te kunnen uitoefenen op de Europese financiële instellingen; roept de Europese Centrale Bank op zich voorlopig te concentreren op betalingssystemen, waar nog veel te doen valt, met name waar het de ontwikkeling van veilige, billijke en efficiënte financiële infrastructuren in Europa betreft; merkt tevens op dat de Europese Centrale Bank bij het macro-economisch toezicht en het crisisbeheer een belangrijke rol te vervullen heeft in het kader van haar mandaat ter vrijwaring van de financiële stabiliteit; is van mening dat het voor de hand ligt dat de ECB naar behoren moet worden betrokken bij de diverse vormen van in EU-verband te organiseren bedrijfseconomisch toezicht;

Addendum bij het EFC-rapport

51. merkt op dat in het derde rapport van het Economisch en Financieel Comité wordt voorgesteld de Lamfalussy-procedure uit te breiden tot de regulering van en het toezicht op banken, verzekerings- en pensioenfondsen en financiële concerns; uit zijn voldoening over het besluit van de Ecofin-Raad om een brede discussie op gang te brengen, waarbij de marktdeelnemers uitvoerig zullen worden geraadpleegd;
52. constateert dat nog niet afdoende is aangetoond dat de voorlopige Lamfalussy-procedure dringend moet worden uitgebreid tot meer dan een interne marktregeling voor het effectenbedrijf; wijst erop dat de in oktober 2002 opgerichte Interinstitutionele

Controlegroep tot taak heeft de in het kader van de Lamfalussy-procedure bereikte resultaten te evalueren en de Raad en het Parlement van advies te dienen; merkt op dat het eerste rapport van deze groep pas in het voorjaar van 2003 zal verschijnen;

53. laakt het feit dat de Commissie en de Raad niet - zoals in het kader van de Conventie was overeengekomen - met voorstellen tot herziening van het Verdrag zijn gekomen met betrekking tot het delegatierecht in de zin van artikel 202 en tot het terugroepingsrecht voor het Europees Parlement;
54. vestigt de aandacht op een aantal positieve punten in het rapport van het Economisch en Financieel Comité die in overeenstemming zijn met de door het EP in dit verslag geformuleerde aanbevelingen, te weten de erkenning van de rol van de centrale banken, ongeacht of zij al dan niet toezichhoudende taken uitoefenen, de zin van het gebruik van bestaande coördinatiestructuren en de bereidheid om regelgeving en toezicht in Europees verband te combineren en derhalve de coördinatie op dit niveau te intensiveren;
55. onderschrijft de noodzaak van een intersectoraal beleidsplatform op hoog niveau, maar betreurt dat de zetel van de Werkgroep voor het beleid inzake financiële dienstverlening (FSPG) is overgebracht van de Commissie naar een lidstaat; verlangt dat een vertegenwoordiger van het Europees Parlement kan deelnemen aan de bijeenkomsten van deze werkgroep, die wordt geacht te fungeren als "politiek advies- en controleorgaan";
56. uit zijn bezorgdheid over de pogingen van het EFC om het gehele functioneren van de Lamfalussy-procedure te controleren door een stevige greep te krijgen op de FSPG; pleit ervoor dat dit nieuwe comité op hoog niveau rechtstreeks verslag uitbrengt aan de Raad, de Commissie en het Parlement, fungeert als forum ter beoordeling van de financiële stabiliteit en zich beraadt over middellange- en langetermijnvraagstukken, maar is van mening dat het ten koste van de rol van de Commissie zou kunnen gaan wanneer het betrokken zou raken bij het beheer van microprojecten op niveau 2;
57. wijst erop dat het Europees Parlement niet alleen moet worden geraadpleegd, maar dat het bovendien samen met de Raad als medewetgever fungeert;
58. stelt zich op het standpunt dat aan de volgende voorwaarden moet zijn voldaan alvorens de Lamfalussy-procedure op enigerlei wijze kan worden uitgebreid:
 - ten eerste moet nadrukkelijk als belangrijkste beweegreden voor uitbreiding van de voorlopige Lamfalussy-procedure ter uitvoering van de wetgeving gelden dat daarmee wordt aangegeven dat de Conventie, de Commissie en de lidstaten zich beraden over een duurzame oplossing voor het institutionele onevenwicht en het ontbreken van parlementair toezicht in de zin van artikel 202 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, teneinde voor het Parlement een terugroepingsprocedure te kunnen creëren om te waarborgen dat de oorspronkelijke verdeling van de wetgevingsbevoegdheden wordt gerespecteerd en dat duidelijke raadplegingsprocedures worden toegepast;
 - ten tweede moet een dergelijke uitbreiding volledig in overeenstemming zijn met de regels en verplichtingen welke zijn neergelegd in de plechtige verklaring die op de plenaire vergadering van 4 februari 2002 door de voorzitter van de Europese Commissie is afgelegd en die is vervat in de brief d.d. 2 oktober 2001 van het DG Interne Markt aan de

voorzitter van de Economische en Monetaire Commissie met betrekking tot de vrijwaring van de rol van het Europees Parlement in dit proces;

59. onderstreept dat bij alle wetgevingswerk, met name op de niveaus 2 en 3 van de Lamfalussy-procedure, zo transparant mogelijk te werk moet worden gegaan en dat de burgers in de gelegenheid moeten worden gesteld daarbij in alle stadia te worden betrokken; dringt derhalve aan op expliciete procedure-, transparantie- en consultatieregels teneinde nadrukkelijke garanties te kunnen bieden voor gelijke betrokkenheid van alle burgers en belanghebbende partijen bij alle stadia van werkzaamheden op de niveaus 2 en 3 van de Lamfalussy-procedure;
60. brengt in herinnering dat de Commissie in haar Witboek over Europese governance heeft verklaard dat artikel 202 van het EG-Verdrag in feite achterhaald is als gevolg van de medebeslissingsprocedure; betreurt het uitblijven van een initiatief van de zijde van de Commissie om de Conventie een voorstel voor te leggen voor concrete Verdragswijzigingen en verzoekt haar met klem zulks alsnog te doen; spoort zijn eigen delegatie in de Conventie er voorts toe aan in dezelfde zin te handelen;
61. onderstreept dat de lidstaten er zich in een op de top van Kopenhagen af te leggen verklaring nadrukkelijk toe moeten verplichten een dergelijke Verdragswijziging voor te bereiden en de hierboven onder punt 58 aangegeven verbintenissen na te komen teneinde tot een gemeenschappelijk standpunt te komen en de weg te effenen voor een succesvolle implementatie van de overeengekomen beginselen;
62. onderstreept dat het Parlement onder die voorwaarden gaarne met uitbreiding van de Lamfalussy-procedure zou instemmen;
63. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

Het financieel systeem in zijn geheel maakt een crisis van ongekeerde omvang door. Economen zullen uiteraard betogen dat de neerwaartse beweging in de Amerikaanse economie wel een aantal faillissementen tot gevolg *moest* hebben, zoals dat nu eenmaal het geval is bij elke neerwaartse cyclische beweging. Maar opvallende faillissementen als die van Enron en WorldCom laten zien hoezeer het financieel systeem negatief inwerkt op de gedragingen van het bedrijfsleven. In plaats van de schokken in de reële economie op te vangen, bevordert het financieel systeem juist het ontstaan van hightech-zeepbellen doordat alle belangrijke deelnemers aan het systeem worden opgezadeld met een extra portie ongezonde belangenconflicten.

Wat denken wij in Europa van de situatie die zich voor onze ogen voltrekt? Als vanouds hebben de overheden zich verplicht gevoeld het publiek gerust te stellen door de gevolgen van deze zware crisis te minimaliseren. De Europese Commissie verzekert ons dat ons Europees boekhoudsysteem beter is dan het Amerikaanse stelsel van "Generally Accepted Accounting Principles" (GAAP) en dat een dergelijke ramp in Europa onwaarschijnlijk is. De werkelijkheid zou er minder rooskleurig uit kunnen zien. De crisis heeft een minder verwoestende omvang gehad omdat het marktaandeel van de hightech-sector in Europa gewoon minder groot is. Maar in de praktijk pleit veel ervoor dat Europa niet werkeloos moet blijven toezien. Aangezien de risico's in de laatste tien jaar sterk toegenomen zijn, is aansturen op een nauwgezet en effectief bedrijfseconomisch toezicht voor alle marktdeelnemers een absolute must.

De resolutie

Uw rapporteur heeft gekozen voor een zo pragmatisch mogelijke opstelling: het is de bedoeling een aantal doordachte, praktische maatregelen voor te stellen om het toezicht op financiële instellingen en instanties te verbeteren. Een volledige herziening van het regelgevend en institutioneel kader zou aanleiding kunnen geven tot interinstitutioneel gekibbel en nog meer verwarring kunnen zaaien, in plaats van de kwaliteit van het toezicht te verbeteren. Als rapporteur gaat mijn voorkeur uit naar een stapsgewijze benadering op zowel nationaal als Europees niveau, die alle krachten bundelt om te komen tot een betere implementatie van de te treffen maatregelen.

Op nationaal niveau is gekeken naar de voor- en nadelen van invoering van één enkele toezichthoudende instantie voor de gehele financiële sector, maar de uitkomst van die afweging blijkt niet eenduidig te zijn. De installatie van één enkele toezichthoudende instantie op nationaal vlak kan er vanuit organisatorisch oogpunt wellicht aantrekkelijk uitzien, maar er zijn even zo goede argumenten voor aan te voeren om te werken met afzonderlijke toezichthouders voor respectievelijk banken, verzekeringen/pensioenfondsen en effectenhandel. Waar het in de ogen van uw rapporteur meer op aankomt, zijn financiering en samenwerking. Enerzijds is financiering een belangrijk aspect omdat het de toezichthouders in Europa vaak ontbreekt aan de nodige middelen om hun taak naar behoren te kunnen uitvoeren, en anderzijds moet de samenwerking tussen toezichthoudende instanties in tweeërlei opzicht worden verbeterd:

- samenwerking binnen de grenzen van elk land, b.v. tussen de toezichthouder voor het bank- en die voor het verzekeringswezen;
- samenwerking tussen de toezichthoudende instanties van verschillende landen onderling.

In dit verslag worden in dat verband een aantal concrete en doordachte maatregelen voorgesteld, zoals:

- een gemeenschappelijke opleidingscentrum voor toezichthoudende functionarissen,
- intensieve personeelsuitwisseling,
- de installatie van "gemeenschappelijke financiële legaties" in derde landen om de risico's ter plaatse te evalueren en de activiteiten van Europese financiële instellingen buiten de EU te controleren.

De risico's zijn toegenomen en vooral het verzekeringswezen verkeert in een precaire positie. De levensverzekeringsbranche ondervindt de weerslag van de terugval op de effectenbeurzen. De risicoverzekeringsector ondervindt de gevolgen van 11 september aan den lijve. Samen vormen deze twee factoren een risico voor de gehele verzekeringssector, die de komende maanden van nabij moet worden gevolgd.

Voor wat de toezichthoudingsmethodiek betreft, is uw rapporteur een sterk voorstander van principiële supervisie. De kwaliteit is belangrijker dan de hoeveelheid regels. Wat wij nodig hebben zijn bekwame toezichthouders, die begrijpen wat er op de financiële markten aan de hand is, die verder gaan dan louter formele analyses en de zwakke punten in de balansen van de te controleren instellingen weten op te sporen. Er staan uw rapporteur in dat verband diverse mogelijkheden voor ogen. Het zou bijvoorbeeld een goed idee kunnen zijn om bij de grootste banken en verzekeringsmaatschappijen vaste eigen toezichthouders te installeren, zodat er meer onderling begrip ontstaat en structurele zwakheden gemakkelijker te ontdekken zijn, met dien verstande dat hun onafhankelijkheid uiteraard gewaarborgd moet zijn. Hierbij speelt ook de kwaliteit van het ondernemingsbestuur duidelijk een belangrijke rol. Het verslag noemt in dat verband diverse problemen die om een snel politiek ingrijpen vragen, zoals de compensatieregelingen voor leidinggevend personeel in de financiële sector en de risico's van hedgefondsen.

Daarnaast is uw rapporteur ook van oordeel dat de gebruikers in het centrum van de door de financiële toezichthouders te treffen maatregelen moeten staan, in die zin dat:

- de toezichthouders zich beter over de gebruikers moeten informeren;
- de gebruikers het recht moeten hebben hun mening tot uitdrukking te brengen via consultatieprocedures;
- ze daadwerkelijk in staat moeten worden gesteld hun belangen voor de rechter te verdedigen.

Geïstitutionaliseerde regelingen op Europees niveau zijn een gevoelig onderwerp. De Raad wenst op dit gebied een aantal hervormingen door te voeren. Als rapporteur zou ik graag zien dat de Economische en Monetaire Commissie het wat dit betreft eens wordt over een aantal principes.

Om te beginnen hebben wij een sterke Commissie nodig. De Commissie heeft zich nu al tal van jaren beziggehouden met de opbouw van een geharmoniseerde financiële markt. Wij zien de Commissie in dat verband gaarne als een onafhankelijke scheidsrechter. De Commissie heeft bovendien de mogelijkheid om aanbieders en afnemers van financiële diensten bijeen te brengen. Zoals ook reeds in het ontwerpverslag stond te lezen, wordt de Commissie geacht te fungeren als een onpartijdige bemiddelaar tussen de verschillende partijen.

Ten tweede moeten wij ons ervan verzekeren dat er geen misbruik wordt gemaakt van de comitologieprocedures. Het Europees Parlement zal het Europees comité van effectenregelgevers (CESR) nauwlettend in de gaten houden. Indien de comitologieprocedure

goed werkt, moet uitbreiding van de Lamfalussy-procedure tot de mogelijkheden kunnen behoren. Het zou echter beter zijn eerst na te gaan of het bestaande Lamfalussy-systeem effectief functioneert.

Tenslotte tracht uw rapporteur zich een beeld te vormen van de toekomst van het bedrijfseconomisch toezicht. Meer dan een poging kan het niet zijn, want de sector kan zo snel veranderen dat er moeilijk betrouwbare voorspellingen te maken zijn. Maar het ziet er alleszins sterk naar uit dat er over tien jaar inderdaad een Europese toezichthouder zal bestaan. Hoe die er precies zal uitzien is op dit ogenblik niet onze eerste zorg; veel belangrijker is dat het bonte geheel van regelgevende en toezichthoudende structuren dat thans in de Europese Unie bestaat en ook de centrale banken bij dit integratieproces worden betrokken en zich toeleggen op praktische samenwerking en grotere effectiviteit in plaats van institutionele veldslagen te leveren.

In afwachting dat het zover is, stelt uw rapporteur voor hierover een brede open discussie te organiseren. Maar bij alleen een discussie mag het niet blijven, want daarnaast zijn er ook praktisch uitvoerbare stappen nodig. Zo zou het bijvoorbeeld interessant zijn om na te gaan in hoeverre er effectief ruimte is voor een tweeledig controlesysteem waarbij de grootste financiële instellingen op Europees niveau zouden worden gecontroleerd, terwijl het toezicht op plaatselijke instellingen op lokaal niveau zou kunnen plaatsvinden, een systeem dat in bepaalde opzichten lijkt op het Amerikaanse. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het denkwerk dat wij nu verzetten uiteindelijk resulteert in één Europese toezichthoudende instantie.

Recente institutionele regelingen

Op de informele Ecofin-bijeenkomst van 13 april 2002 in Oviedo is besloten dat de Europese Unie zich van adequate structuren voor financiële regelgeving en toezicht moet voorzien in een financiële context die aan snelle veranderingen onderhevig is. Op 7 mei 2002 heeft de Ecofin-Raad het Economisch en Financieel Comité om commentaar verzocht met betrekking tot de eventuele schikkingen die in de sfeer van financiële regelgeving en toezicht kunnen worden getroffen. In juli 2002 is de Ecofin-Raad een voorlopig verslag met een evaluatie van de mogelijke opties voorgelegd, en tegen het einde van dit jaar komt er een definitief verslag. Centraal in het debat staat de uitbreiding van het Lamfalussy-systeem tot het bank- en verzekeringswezen.

De rapporteur is van mening dat overhaaste conclusies in dit debat alleen maar meer verwarring i.p.v. duidelijkheid kunnen opleveren, en wel om drie redenen:

- Om te beginnen weten wij niet hoe goed de Lamfalussy-procedure in de praktijk werkt. Sinds september 2002 is er volgens die procedure immers niet één enkele richtlijn aangenomen. Bredere toepassing van succesvolle procedures is gezond beleid. Aan uitgebreide toepassing van niet-uitgeteste modellen zijn echter grote risico's verbonden. Dat is ook de reden waarom gezaghebbende figuren zoals de heer Lamfalussy zelf hebben gewaarschuwd voor slordig hervormingswerk. Bekend is in ieder geval dat het compromis dat tot stand is gekomen tussen de Commissie, de Raad en het Parlement op dit ogenblik nog zeer broos is. Te vrezen valt met name dat de comités van niveau 3 er hun eigen agenda op na zullen houden en deze vervolgens zonder al teveel ruggespraak met de niveaus 1 en 2 zullen uitvoeren.

- Ten tweede valt te vrezen dat er achter deze plannen een geheime agenda schuilgaat om de regelgeving voor de financiële dienstensector te hernationaliseren door een al te prominente rol toe te kennen aan de nationale toezichthouders en ministers van Financiën, wier conductestaat waar het de opbouw van een interne financiële markt betreft niet briljant te noemen is. In dat verband zij slechts herinnerd aan de jarenlange inertie omtrent de regeling voor het internationale particuliere betalingsverkeer, waar moest worden gewacht tot de Commissie eindelijk is gaan optreden. Zo'n nationaal getinte besluitvorming zou niet alleen voortdurend vastlopen in eindeloos gekissebis, het zou er bovendien toe leiden dat de drie of vier regelgevers die op hun eigen grondgebied over een belangrijke financiële markt beschikken het praktisch voor het zeggen zouden krijgen.
- Ten derde moeten de regelgevende en toezichthoudende instanties rekening en verantwoording afleggen. De financiële regelgeving (b.v. inzake prospectussen en ter bestrijding van marktmanipulatie) en de regels inzake financieel toezicht (o.a. met betrekking tot solventie en kapitaaldekking) worden volgens de medebeslissingsprocedure vastgesteld. Deze procedure is onderworpen aan strenge democratische normen omdat alle deelnemers aan het financiële gebeuren in de gelegenheid moeten worden gesteld hun zienswijze vrij in een open forum kenbaar te maken wanneer bij het Europees Parlement een wetgevingsvoorstel aanhangig wordt gemaakt. De rapporteur wil dan ook beklemtonen dat het derhalve het Europees Parlement is dat voor een reële democratische controle dient te zorgen. Wij hebben in dat verband onafgebroken gepleit voor een democratischer Lamfalussy-procedure. Kortom: het in nationale handen leggen van de democratische controle zou zonder meer een stap terug zijn in het Europese eenmakingsproces.

Het Europees Parlement moet dan ook op zijn hoede blijven: een gewaarschuwd man is er twee waard.

Van een gefragmenteerd naar een geïntegreerd toezicht

Intersectoraal (nationale modellen) Grensover- schrijdend (Eur. modellen)	<i>1. Sectoraal</i> (onderscheid tussen bankwezen, verzekeringen/ pensioenfondsen en effectenhandel)	<i>2. Intersectoraal: functioneel</i> (onderscheid tussen bedrijfseconomisch toezicht en controle op bedrijfsvoering)	<i>3. Intersectoraal: geïntegreerd</i> (alle sectoren en werkwijzen)
A. Fragmentatie met samenwerking	Samenwerking in sectorale comités	Samenwerking in functionele comités	Samenwerking tussen individuele nationale instanties
B. Coördinatie (of uitgebreide samenwerking)	Coördinatie tussen nationale sectorale toezichthouders (harmonisatie van sectorale regelgeving en convergentie bij het toezicht op resp. banken, verzekeringen/ pensioenfondsen en effectenhandel)	Coördinatie tussen nationale functionele toezichthouders (functionele communautaire wetgeving en convergentie bij bedrijfseconomisch toezicht en controle op bedrijfsvoering)	Coördinatie tussen individuele nationale instanties (tendeert naar interne markt voor financiële dienstensector, convergentie bij toezicht tussen individuele nationale instanties)
C. Tweeledig	Separaat Europees toezicht op grote bank- en verzekeringsinstellin- gen c.q. pensioenfondsen, nationale toezichthouders voor plaatselijke entiteiten. Coördinatie tussen beide controleniveaus + Europees Bureau voor financiële markten	Europees bedrijfseco- nomisch toezicht op grote internationaal opererende instellingen (financiële concerns) & nationaal bedrijfseconomisch toezicht op plaatselijke entiteiten Coördinatie tussen beide controleniveaus + Europees bureau voor financiële markten	Eén enkele Europese instantie voor grote instellingen en financiële markten & individuele nationale instanties voor controle op plaatselijke entiteiten Coördinatie tussen beide controleniveaus
D. Geïntegreerd	Separaat Europees toezicht op bank- en verzekeringswezen & effectenhandel	Europees bedrijfsecon. toezicht + Europees Bureau financiële markten	Eén enkel Europees Bureau